ΕΤΟΣ Α΄. ᾿Εν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 1 ᾿Οκτωβρίου 1911 ΑΡΙΘ. 40

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗι ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗι ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

(ΣΤ΄. 31—36)

Εἶπεν ὁ Κύριος· Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ᾽ ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε, καὶ δανείζετε, μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί.

Συντομωτέραν καὶ περιεκτικωτέραν διατύπωσιν ἠθικοῦ συστήματος, ὑψηλοτέραν ἀλλὰ καὶ ἁπλουστέραν ἠθικὴν διδασκαλίαν, πρακτικωτέραν καὶ εὐληπτοτέραν ἑρμηνείαν τῶν βάσεων τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, βεβαιοτέραν καὶ ἀσφαλεστέραν ὁδόν, ἄγουσαν κατ᾽ εὐθεῖαν εἰς τὴν ἐπίγειον εὐδαιμονίαν καὶ τὴν ἐν οὐρανοῖς μακαριότητα, ἀπὸ τὴν

διατυπουμένην ὑπὸ τοῦ οὐρανίου Διδασκάλου εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσθη σήμερον, οὔτε ἤκουσεν, οὔτε θὰ ἀκούσῃ ποτὲ ἡ ἀνθρωπότης, οὔτε ἐφαντάσθη, οὔτε θὰ φαντασθῇ ποτε ὁ ἀνθρώπινος νοῦς. «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως». Εἶνε ὑψηλὴ ὄντως ἡ διδασκαλία αὐτη, διότι ὁ φυλάττων καὶ ἐφαρμόζων αὐτὴν ἀπαρασαλεύτως εἰς τὴν ζωήν του, γίνεται τέλειος υἱὸς καὶ κληρονόμος τοῦ Οὐρανίου Πατρός, ἀνέρχεται εἰς τὸ ἠθικὸν ὕψος, ἀποκτᾷ τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον, διὰ τὸ ὁποῖον τὸν προώρισεν ὁ Ὕψιστος Δημιουργός. Εἶνε ἁπλῆ καὶ εὔληπτος, διότι δὲν παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη ν' ἀνατρέχῃ τις πρὸς κατανόησίν της εἰς ξένας πηγάς, εἰς φιλοσοφικὰ συστήματα, εἰς βιβλία, εἰς ἑρμηνευτάς. Εἶνε ἀρκετὸν νὰ ἐξετάζῃ τὸν ἑαυτόν του, νὰ ἀνακρίνῃ τὴν συνείδησίν του, νὰ ἐξακριβώνῃ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του, νὰ μελετᾷ καὶ νὰ μανθάνῃ τὰς ἐπιθυμίας του, καὶ κατ' αὐτὰς νὰ κανονίζῃ τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις του. Καὶ πρὸς τοῦτο δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἶνέ τις σοφός, οὔτε πεπαιδευμένος, οὔτε ἐγγράμματος, οὔτε ἐπιστήμων· καὶ ὁ ἀγράμματος καὶ ὁ ἀπαίδευτος καὶ ὁ τεχνίτης καὶ ὁ γεωργὸς δύνανται μὲ εὐκολίαν μεγάλην νὰ πράξουν τοῦτο· πάσης τάξεως ἄνθρωπος, πάσης ἡλικίας, παντὸς ἐπαγγέλματος δύναται καὶ ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐνέργειαν ταύτην.

Πᾶς ἄνθρωπος, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, δύναται κατὰ ταῦτα καὶ ὀφείλει νὰ ἐξετάζῃ τὸν ἑαυτόν του, τί θέλει, τὶ ἐπιθυμεῖ νὰ κάμνουν οἱ ἄλλοι εἰς αὐτόν, πῶς ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ συμπεριφέρωνται εἰς αὐτόν, καὶ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον νὰ φέρεται καὶ αὐτὸς εἰς τοὺς ἄλλους. Θέλει π. χ. νὰ τὸν σέβωνται, νὰ τὸν ἀγαπῶσι, νὰ τὸν τιμῶσιν οἱ ἄλλοι; Νὰ σέβεται, νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ τιμᾷ καὶ αὐτὸς τοὺς ἄλλους. Θέλει νὰ ἐπιβουλεύωνται οἱ ἄλλοι τὴν ζωήν του, τὴν τιμήν του, νὰ καταστρέφουν τὴν περιουσίαν του; Νὰ ἐπιβουλεύεται καὶ αὐτὸς τὴν ζωὴν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἄλλων, νὰ καταστρέφῃ καὶ αὐτὸς τὴν περιουσίαν τῶν ἄλλων. Θέλει, ὅταν εὑρίσκεται εἰς ἀνάγκας εἴτε ἠθικάς, εἴτε ὑλικὰς νὰ προστρέχουν οἱ ἄλλοι εἰς βοήθειάν του; Θέλει νὰ τὸν εὐεργετῶσιν οἱ ἄλλοι; Θέλει νὰ δίδουν εἰς αὐτὸν τροφήν, ὅταν πεινᾷ; Θέλει νὰ ἀπολαμβάνῃ, μὲ μίαν λέξιν, τὸ καλόν; Ἂ κάμνῃ καὶ αὐτὸς τὰ ἴδια εἰς τοὺς ἄλλους. Καὶ τὸ ἐναντίον, ἂς ἀποφεύγ νὰ κάμνῃ εἰς τοὺς ἄλλους, ὅ,τι δὲν θέλει νὰ κάμνουν εἰς αὐτὸν οἱ ἄλλοι Ἁπλουστέρα διδασκαλία ἀπ' αὐτήν, εὐκολωτέρα καὶ πρακτικωτέρα δὲ εἶνε δυνατὸν νὰ παρουσιασθῇ ἄλλη. Καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος δὲν τὴν ἀκο λουθεῖ, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν δικαιολογίαν. Καὶ ἐὰν τὴν ἐφαρ μόζωμεν εἰς τὸν βίον μας ὅλοι, ἡ εὐτυχία μας θὰ ἦτο ἐξησφαλισμένη διότι εἰς τὸ καλὸν θὰ ἤμεθα πρόθυμοι, εἰς τὴν συγχώρησιν τῶν σφαλμά των τῶν ἀδελφῶν μας θὰ ἤμεθα ἕτοιμοι, ἀπὸ τὴν ἀδικίαν, τὴν κλοπή τὴν συκοφαντίαν, τὸ ψεῦδος καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἐν γένει κακίαν θὰ ἤμεθ ἀπηλλαγμένοι καὶ ἐλεύθεροι, ἡ ὄψις καὶ ἡ ἠθικὴ κατάστασις τοῦ κόσμο θὰ ἦτο πολὺ διαφορετική, αἱ λύπαι καὶ αἱ στενοχωρίαι, καὶ αἱ τύψεις τ

συνειδήσεως, αἱ ὁποῖαι προξενοῦν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν μεγαλυτέραν δυστυχίαν, θὰ ἐξέλιπον, καὶ ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐτυχία θὰ ἐγκαθίσταντο μονίμως καὶ διαρκῶς εἰς τὸν κόσμον, τὸν ὁποῖον σήμερον ὀνομάζομεν «κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος». Αὐτά, ἀγαπητοί, θὰ ἦσαν τὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα τῆς θείας ταύτης διδασκαλίας, ἐὰν ἐφυλάττομεν αὐτὴν εἰς τὸν βίον μας.

Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον αὐτά. Μαζὶ μὲ αὐτὰ θὰ ἤρχετο εἰς τὸν κόσμον καὶ μία ἄλλη τόσῳ μεγάλη, τόσῳ ἔξοχος, τόσῳ ὑψηλὴ ἀρετή, ὥστε θὰ μετέβαλλεν αὐτὸν εἰς ἐπίγειον παράδεισον τέλειον, καὶ τοὺς ἀνθρώπους εἰς πραγματικοὺς ἀγγέλους. Ἡ ἀρετὴ αὕτη εἶνε ἡ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀγάπη, ἡ πρὸς αὐτοὺς ἀγαθοποιΐα, ἡ ἄνευ σκοποῦ κέρδους εὐεργεσία. Διότι δὲν εἶνε ἄλλη ἀρετή, ἡ ὁποία νὰ ἐξυψώνῃ τὸν ἄνθρωπον μέχρι τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία νὰ ἐξομοιώνῃ τὸ πλάσμα πρὸς τὸν Πλάστην, ἡ ὁποία νὰ ἐξισώνῃ τὸν πεπερασμένον ἄνθρωπον πρὸς τὸν ἄπειρον Θεόν, ὅσον ἡ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀγάπη, ἡ πρὸς τοὺς κακοὺς εὐεργεσία, ἡ πρὸς τοὺς βλάπτοντας ἀγαθοποιΐα. Ἀλλ' εἶνε πρᾶγμα ἀδύνατον -λέγουν τινὲς- ἀλλ' εἶνε πρᾶγμα ἀφύσικον -λέγουν ἄλλοι- ἀλλ' εἶνε πολὺ δύσκολον -προσθέτει τρίτος- νὰ μισοῦμαι, καὶ ἐν τούτοις νὰ ἀγαπῶ, νὰ ὑβρίζωμαι καὶ ἐν τούτοις νὰ ἐπαινῶ, νὰ καταδιώκωμαι καὶ ὅμως νὰ ὑπερασπίζω, νὰ βλάπτωμαι καὶ ὅμως νὰ ὠφελῶ, νὰ κακοποιοῦμαι καὶ ὅμως νὰ ἀγαθοποιῶ, νὰ λαμβάνω κακὸν καὶ νὰ δίδω καλόν! Ἀδύνατον, ἀδελφοί, δὲν εἶνε, διότι τότε δὲν θὰ τὸ ἐζήτει ἀπὸ ἡμᾶς ὁ Θεός, καθὼς ὁ φυσικὸς πατὴρ δὲν ζητεῖ ἀδύνατα πράγματα ἀπὸ τὰ τέκνα του, διότι τότε θὰ ἦτο ἄδικος! Ἀφύσικον δὲν εἶνε, τοὐναντίον εἶνε σύμφυτον μὲ τὴν ἰδιότητα ἐκείνην τοῦ ἀνθρώπου, καθ' ἣν λυπεῖται μὲν ἐπὶ τῇ ἔχθρᾳ, χαίρει δὲ ἐπὶ τῇ συμφιλιώσει, καθ' ἣν εὐχαριστεῖται μὲν ὅταν ὁ ἐχθρὸς ἀποδίδῃ ἀγάπην ἀντὶ μίσους, δυσαρεστεῖται δὲ ὅταν προβαίνῃ εἰς ἐκδικήσεις. Δύσκολον εἶνε, ἢ διὰ νὰ τὸ εἴπωμεν ὀρθότερον, δύσκολον μᾶς φαίνεται, ἐνῷ δὲν εἶνε, διότι ἐσυνειθίσαμεν ν' ἀποδίδωμεν ὄχι καλὸν ἀντὶ κακοῦ, ἀλλὰ καὶ κακὸν ἀντὶ καλοῦ· διότι ἐσυνειθίσαμεν τοὺς ἀγαπῶντας ἡμᾶς νὰ μισῶμεν, τοὺς εὐεργετοῦντας ἡμᾶς νὰ κακοποιῶμεν, τοὺς εὐλογοῦντας ἡμᾶς νὰ καταρώμεθα, τοὺς ἀνεχομένους ἡμᾶς νὰ καταδιώκωμεν, τοὺς ἐγκωμιάζοντας ἡμᾶς νὰ ὑβρίζωμεν. Καὶ ἡ κακὴ αὕτη καὶ ἄδικος συνήθεια ἔγεινε δευτέρα φύσις, καὶ τοῦτο κυρίως εἶνε, τὸ ὁποῖον μᾶς παρουσιάζει τὸ πρᾶγμα δύσκολον. Θέλησις ὅμως ἰσχυρά, θέλησις ἀγαθὴ αἴρει τὸ φαινόμενον δύσκολον τοῦ παραγγέλματος. Ἀπέναντι τῆς ἀγαθῆς καὶ ἰσχυρᾶς θελήσεως καὶ τὰ δυσκολώτατα πράγματα ἀποβαίνουν εὔκολα. Ἀλλὰ καὶ ποία ἀρετὴ δὲν παρουσιάζει εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν τὰς δυσκολίας της; «Στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδός, ἡ ἄγουσα εἰς τὴν ζωὴν, λέγει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον (Ματθ. Ζ΄. 14). Ἀκριβῶς δὲ διὰ τοῦτον τὸν λόγον αἱ ἀρεταὶ εἶνε καὶ ἄξιαι βραβείων μεγάλων καὶ ἀνταμοιβῆς πλουσίας. Ἂς ἐνισχύσωμεν λοιπὸν τὴν ἀσθενῆ θέλησίν μας, ἂς θελήσωμεν

καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἀγάπη θὰ παρουσιασθῇ ὡς τὸ εὐκολώτερον καὶ φυσικώτερον πρᾶγμα. Καὶ χρεωστοῦμεν νὰ θελήσωμεν. Εἰς τοῦτο μᾶς παρακινεῖ τὸ χρέος τὸ ὁποῖον ἔχομεν νὰ ὑπακούωμεν εἰς τὰς παραγγελίας τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Εἰς τοῦτο μᾶς πείθει τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον μας. Δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου θὰ γείνωμεν υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου· δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου θ' ἀπολαύσωμεν μεγάλην ἀνταμοιβήν. «Καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου». Διὰ τῆς ἀρετῆς ταύτης καὶ τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν μας θὰ λάβωμεν παρὰ τοῦ ἁγίου Θεοῦ καὶ τὴν ἀληθινὴν εὐτυχίαν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ τὴν ἐν οὐρανοῖς μακαριότητα θὰ ἀπολαύσωμεν.

ΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

Η΄.

«Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ».

Ὁποία σωτηριώδης πρόσκλησις! Πόσον μακάριοι οἱ προκαλούμενοι ἵνα προσπέσωσι καὶ προσκυνήσωσι Χριστῷ τῷ Θεῷ! Ἐκεῖνος, πρὸς ὃν προσκαλούμεθα, Χριστιανοί μου, εἶναι ὁ ἐπηγγελμένος Σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον «*πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἐπεθύμησαν ἰδεῖν, καὶ οὐκ εἶδον.*» Εἶναι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον πάντες οἱ ἀρχαῖοι ἅγιοι πόρρωθεν τῇ πίστει προσεκύνουν· εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον πᾶσα ἡ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης Ἐκκλησία ἐν πνεύματι ζωηρᾶς προσδοκίας ἠλάλαζε· «*Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλλαλάξωμεν τῷ Θεῷ τῷ* » *Σωτῆρι ἡμῶν. Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ.*» Οὗτος ὁ θεῖος Λυτρωτής, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἐν μέσῳ ἡμῶν ἀδελφοί! Ἡ ἁγία ἡμῶν μήτηρ Ἐκκλησία, συνάγουσα ἡμᾶς, ὡς παῖδας, καὶ ὡς ὑποδεικνύουσα τὸν φανέντα Χριστόν, καθοδηγεῖ ἡμᾶς πρὸς τοῦτον τὸν μέγαν Μεσίτην Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

«*Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ.*» Ποῦ δὲ ἡ τοῦ

Χριστοῦ ἐμφάνισις; Ἐνατενίζετε, ἀδελφοί, ἐπὶ τὴν ἁγίαν μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου προσέλευσιν. Ἰδοὺ ἔρχεται αὐτὸς ὁ Κύριος. Ἔρχεται ἐκεῖνος ὁ μέγας Ὑπουργός, οὗτινος ἔργον ἐστιν, *«ἵνα ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντος αὐτόν· τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντος αὐτόν, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν Υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.»* Ἔρχεται ὁ οὐράνιος ἐκεῖνος Ἀπόστολος, ὅστις ἐστάλη παρὰ τοῦ Θεοῦ· *«εὐαγγελίσασθαι ἐπὶ τῆς γῆς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ»*. Ἔρχεται ὁ θεῖος ἐκεῖνος διδάσκαλος *«εἰς τοῦτο γεγέννηται, καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσῃ τῇ ἀληθείᾳ»*. Προσπίπτετε ἐνώπιον τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου! Ἰδοὺ Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ παγκόσμιος Προφήτης καὶ θεῖος Μεσίτης, μετὰ τὸ βάπτισμα καὶ τὴν ἐρημικὴν ἀπομόνωσιν, ἐπιφαίνεται ἐν πάσῃ τῇ μεγαλειότητι τῆς οὐρανίου ταπεινώσεως, ὅπως ἀναγγείλῃ τῷ κόσμῳ τὸ κεχαριτωμένον κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ δείξῃ τῇ πεπτωκυίᾳ ἀνθρωπότητι ἐκείνας τὰς ὁδοὺς τῆς ζωῆς καὶ σωτηρίας, ἃς προδιέγραψεν ἡ πανάγαθος Σοφία τοῦ Θεοῦ.

Ἐπίσημος ἀληθῶς ἡ μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου προέλευσις. Ἡ ἱερὰ εἴσοδος ἄρχεται οὐχὶ ἀλλαχόθεν, εἰμὴ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ἁγιαστηρίου τοῦ ἁγίου Βήματος, καθὼς αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπεφάνη, κατὰ τὰ ἴδια αὐτοῦ λόγια *«οὐχὶ ἐκ τῶν κάτω, ἀλλ' ἐκ τῶν ἄνω»*, ἐκ τοῦ ἄνω θείου Ἁγιαστηρίου, *«καὶ τὴν διδασκαλίαν Αὐτοῦ ἔφερεν οὐχὶ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ»*. Ἡ ἱερὰ εἴσοδος ἐπιτελεῖται ἡσύχως, ταπεινῶς, ἀθορύβως, ἐπειδὴ ἐνώπιον τῆς οὐρανίου διδασκαλίας, ἐνώπιον τῆς σοφίας τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν ὁποίαν κατανοοῦσι μόνοι οἱ ταπεινοὶ πιστοί, πᾶσα γήϊνος σοφία σιγᾷ. Τῆς ἱερᾶς εἰσόδου προηγοῦνται λαμπάδες πυρός· διότι τὸ κεχαριτωμένον τοῦ Εὐαγγελίου κήρυγμα, οὐ μόνον φωτίζει, ἀλλὰ καὶ θερμαίνει τοὺς ἀνθρώπους, ζωογονοῦν αὐτοὺς εἰς ζωὴν πνευματικήν, αἰώνιον. Ἐν τῇ ἱερᾷ εἰσόδῳ βλέπομεν φερόμενον τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, ὡς σημεῖον τῆς χάριτος, ἣν κατήγαγεν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Λυτρωτής. Ἐπὶ δὲ τῇ ὑψώσει τοῦ Εὐαγγελίου ἐπὶ τῶν μεγάλων πυλῶν ἀντηχεῖ ἡ φωνή: ***Σοφία, ὀρθοί!***, ἥτις διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμά ἐστι ***Θεία Σοφία,*** καὶ ὅτι ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑποτάσσεσθαι αὐτῇ ἐν μετανοίᾳ τῆς καρδίας, ἐν ἁπλότητι πίστεως. Τίς τῶν Χριστιανῶν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ταύτῃ φωνῇ δὲν ἀκούει τὴν ἠχὼ ἐκείνης τῆς σωτηρίου διδασκαλίας, δι' ἧς ὁ θεῖος Διδάσκαλος ἤρξατο τὸ κεχαριτωμένον αὐτοῦ κήρυγμα, *«Μετανοεῖτε, καὶ πιστεύετε ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ.»* Ἐπὶ τέλους ἡ ἱερὰ προέλευσις διὰ τῶν βασιλικῶν πυλῶν εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον εἰς τὸν θεῖον θρόνον, εἰς σημεῖον τοῦ ὅτι τὸ θεῖον κήρυγμα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καθοδηγεῖ ἡμᾶς εἰς τὸ οὐράνιον Ἁγια-

στήριον, καὶ οἱ ὁμολογηταὶ τοῦ Εὐαγγελίου ἀποκαθίστανται υἱοὶ καὶ κληρονόμοι τῆς Θείας Βασιλείας.

Τοιαύτη, Χριστιανοί μου, ἡ μυστηριώδης σημασία τῆς μετὰ τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου Εἰσόδου! Μετὰ ταύτην τὴν ἱερὰν προπομπὴν ἀμέσως ἀκολουθεῖ ἡ κοινὴ προσκύνησις τοῦ Τρισυποστάτου Θεοῦ, τοῦ ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ διδαχῇ σαφῶς κηρυχθέντος, μετ᾽ ἀλαλαγμοῦ τοῦ Τρισαγίου Ὕμνου· «*ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς!*» Εἶτα δὲ ἄρχεται ἡ ἀνάγνωσις ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ἢ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν, καὶ ἡ τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Ἀπόστολος προηγεῖται τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἔπεμπε πρὸ αὐτοῦ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ κηρύττοντας τὸ Εὐαγγέλιον· «*ἀπέστειλεν αὐτούς*, λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, «*πρὸ προσώπου αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον, οὗ » ἔμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι.*» Πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου ὁ διάκονος θυμιᾷ τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, τὸν ναὸν καὶ τοὺς παρεστῶτας εἰς σημεῖον τῆς χάριτος, ἧς ἐπληρώθη ἅπας ὁ κόσμος διὰ τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος.

Καὶ λοιπὸν ἐν τῇ ἀναγνώσει τοῦ Ἀποστόλου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου ἀκούομεν τὴν διδασκαλίαν οὐχὶ ἀνθρώπων, ἀλλὰ τὴν θείαν διδασκαλίαν αὐτῶν τῶν θεοκηρύκων Ἀποστόλων, καὶ ἰδιαιτέρως τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ τῶν ῥημάτων τοῦ Εὐαγγελίου διορῶμεν πάντα τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας ἀποκαλυπτόμενα διὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, κατανοοῦμεν πᾶσαν αὐτοῦ τὴν θείαν Οἰκονομίαν, βλέπομεν πάντα τὰ μεγάλα καὶ ἔνδοξα καὶ θαυμαστὰ ἔργα αὐτοῦ. Τὸ αἴσθημα τῆς ζώσης πίστεως παρίστησιν ἡμῖν, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς πανταχοῦ εὐαγγελίζεται τὴν οὐράνιον αὐτοῦ διδασκαλίαν, κηρύττει τὴν πίστιν, καλεῖ εἰς μετάνοιαν· ὅτι τοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ ***πέντε ἄρτους*** μεταποιεῖ εἰς δαψιλῆ τράπεζαν πολυαρίθμου λαοῦ· τὰ ἐπὶ τῆς θαλάσσης σαλευόμενα κύματα μεταβάλλει εἰς στερεάν, τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ζοφώδη νύκτα μεταμορφώνει εἰς φαεινὴν ἡμέραν· ὅτι δι᾽ ἑνὸς μόνου λόγου θεραπεύει νόσους ἀνιάτους, ἐκβάλλει δαιμόνια, ἐπαναφέρει εἰς τὴν ζωὴν τοὺς τεθνεῶτας καὶ ἐπὶ τοῦ μνήματος τοῦ τετραημέρου καὶ ὀδωδότος ἤδη Λαζάρου κατατροπώνει, οὕτως εἰπεῖν, καταράσσει αὐτὸν τὸν θάνατον.

Ὅταν ἀκούωμεν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοιαύτην οὐράνιον καὶ σωτήριον διδαχήν, ὅταν ὁρῶμεν τοσαῦτα μεγάλα καὶ ἔνδοξα θαύματα, δυνάμεθα νὰ μὴ ἀλαλάξωμεν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐν πνεύματι ἁγίας ἀγαλλιάσεως « ***Δόξα σοι, Κύριε, δόξα Σοι;*** » Τοιαῦτα αἰσθήματα θαυμασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης πανηγυρικῶς ἀπεκάλυπτον καὶ ἐξεδήλωνον καὶ οἱ εὐσεβεῖς Ἰουδαῖοι, ὁπόταν, ἢ ἀκούοντες παρὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑψηλήν τι

διδαχήν, ἢ βλέποντες αὐτοῦ τὰ θαυμαστὰ καὶ ἀκατανόητα ἔργα, μετ᾿ ἐκστάσεως ἀνέκραζον· «*Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος » ὁ ἄνθρωπος.*» «*Εἴδομεν παράδοξα σήμερον.*» «*Προφήτης μέγας ἐγή- » γερται ἐν ἡμῖν, καὶ ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.*» Καὶ αὐτὸς ὁ Εὐαγγελιστὴς σημειοῖ ἐν μιᾷ περιστάσει, ὅτι «*πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν » αἶνον τῷ Θεῷ*».

Δεῦτε, Χριστιανοί, προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ. Ὁπόταν ἴδωμεν τὴν μετὰ τοῦ θείου Εὐαγγελίου προέλευσιν, προσκυνήσωμεν Χριστῷ, ὅστις ἦλθεν εὐαγγελίσασθαι ἡμῖν τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, καὶ διὰ τῆς θείας αὐτοῦ διδασκαλίας ἀπεκάλυψε καὶ ἐφανέρωσεν εἰς ἡμᾶς τὸ πανάγιον καὶ πανάγαθον θέλημα τοῦ οὐρανίου Πατρός. Ὁπόταν ἐνατενίζωμεν ἐπὶ τὸ ὑψούμενον ἅγιον Εὐαγγέλιον, ἐνθυμηθῶμεν τὸ θεῖον αὐτοῦ κήρυγμα τῆς μετανοίας καὶ πίστεως, δι᾿ ὧν δωρεῖται ἡμῖν ἡ χάρις τῆς σωτηρίας. Ἡ μετάνοια καὶ ἡ πίστις εἰσὶ τὰ μόνα ἀπαιτούμενα πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐὰν ἡμεῖς οἱ ἀκαταπαύστως ἁμαρτάνοντες μένωμεν ἀμετανόητοι· ἐὰν μὴ ἔχωμεν τὴν ζῶσαν πίστιν εἰς τὸν Λυτρωτὴν, μάτην φέρομεν τὴν ἁγίαν προσηγορίαν τῶν Χριστιανῶν, ἀναξίως ἱστάμεθα καὶ ἐν τῷ ἁγιαστηρίῳ τῶν Χριστιανῶν ἐπὶ τῇ ἐκτελέσει τῶν θείων μυστηρίων.

Ὁπόταν ἀκούσωμεν τὴν ψαλμῳδίαν τοῦ Τρισαγίου Ὕμνου, ἐν ζωηρῷ αἰσθήματι ταπεινώσεως, μετὰ βαθείας ἐπιγνώσεως τῆς ἡμετέρας ἀναξιότητος, ἂς κλίνωμεν τὸ γόνυ καὶ ἂς προσπέσωμεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐν ἁγίᾳ Τριάδι προσκυνουμένου καὶ δοξαζομένου, ἀναπέμποντες αὐτῷ εἰλικρινῆ εὐγνωμοσύνην διὰ τὸν φωτισμὸν τοῦ κόσμου καὶ διὰ τὴν κλῆσιν ἡμῶν «*εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων*».

Ὁπόταν ἐπιστῇ ὁ καιρὸς τῆς ἀναγνώσεως τῶν Ἀποστολικῶν διδαγμάτων, καὶ μάλιστα τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου, ἀνοίξωμεν τὴν ἀκοὴν τῆς πίστεως, προσηλώσωμεν σταθερὰν προσοχὴν εἰς τὴν ***καλὴν ἀγγελίαν,*** ἐπειδὴ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ ἀναγγέλλεται. Τοιαύτην παρ᾿ ἡμῶν διάθεσιν πνεύματος ἀπαιτεῖ ἡ ἁγία Ἐκκλησία ἔν τε ταῖς ἄλλαις ἱεροτελεστίαις, καὶ μάλιστα ἐν τῇ ἀναγνώσει τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον οἱ ἱερουργοῦντες παραγγέλλουσιν εἰς πάντας τοὺς παρεστῶτας· «*Σοφία, ὀρθοὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου. Πρόσχωμεν.*» Ὀρθοὶ ἀκούσωμεν, ἐν εἰλικρινείᾳ πνεύματος, ἐν ἁπλότητι καρδίας. Πρόσχωμεν οὐ μόνον μετὰ προσοχῆς, ἀλλὰ καὶ μετ᾿ εὐλαβείας· ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ ἐνυπόστατος Σοφία ἐπιφαίνεται, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ διὰ ζώσης φωνῆς ἐξαγγέλλει τὸ θέλημα τοῦ οὐρανίου Πατρός, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ λόγῳ διδαχῆς καὶ δυνάμει θαυμάτων, παρέχει ἡμῖν τὴν θείαν καὶ σωτήριον

σοφίαν. Ὦ! πῶς οὐ λυποῦνται περὶ τούτων, ὅσοι ἐξ ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς ἱεροπραξίαις βλέπουσι διὰ μόνων τῶν σωματικῶν ὀφθαλμῶν, καί, καμμύσαντες τὸ ἐσωτερικὸν ὄμμα, μένουσι ξένοι πασῶν τῶν πνευματικῶν ὁράσεων! Πῶς οὐ λυποῦνται περὶ τούτων, ὅσοι τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον ἀκούουσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἄνευ εὐλαβείας καὶ πίστεως, τυχὸν δὲ καὶ ἄνευ προσοχῆς, καὶ πολὺ πλέον, ὅσοι ἐν τῷ ῥεμβασμῷ τοῦ πνεύματος οὐδ᾿ ἀκούουσιν ὅλως τὰ θεῖα ῥήματα! Πῶς οὐ λυποῦνται περὶ τούτων, ὅσοι φέροντες τὸ μέγα ὄνομα τοῦ Ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ ἀτενίζουσι πρὸς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν γένει πρὸς τὸν ἅγιον λόγον τοῦ Θεοῦ, ὡς πρὸς ξένον τι καὶ ἀλλότριον· οἵτινες, ἀναγινώσκοντες τοῦτον καὶ διανοούμενοι περὶ τῶν τῆς εὐσεβείας ὑποθέσεων, ἀποσεμνοῦσιν αὐτόν, ὡσάν τι ἀπόσπασμα στενοχωροῦν τὸ πνεῦμα, καὶ σκοτίζον τὸ αἴσθημα τῶν οἰκογενειακῶν καὶ κοινῶν ἀγαλλιάσεων. Ὅσοι, προτιμῶντες τῆς θείας τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν, «*συλαγωγοῦντας διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ » κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων,*» περιφέρονται «*διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις,*» «*ἀποστρέψαντες ἀπὸ τῆς ἀληθείας τὴν » ἀκοὴν ἐπὶ τοὺς μύθους ἐκτρέπονται.*» Ὅσοι, ἐγκαταλιμπάνοντες ὄπισθεν τὸν οὐράνιον Διδάσκαλον, μετὰ πάσης προθυμίας ὁρμῶσι πρὸς ἐκείνους τοὺς διδασκάλους «*τοὺς μὴ νοοῦντας, μήτε ἃ λέγουσι μήτε περὶ » τίνων διαβεβαιοῦνται*». Διὰ τοὺς τοιούτους Χριστιανοὺς ὁ θεῖος λόγος, τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον ἀναγγέλλει ἤδη οὐχὶ εἰρήνην καὶ σωτηρίαν, ἀλλὰ κρίσιν καὶ κατάκρισιν. «*Οὗτος ἀληθῶς ὁ λόγος κρινεῖ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐσχάτῃ » ἡμέρᾳ.*»

Δεῦτε, πιστοί, προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ, προσκυνήσωμεν αὐτῷ μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας, προσπέσωμεν μετὰ συντριβῆς καὶ ἐξομολογήσεως, ἀσπασώμεθα ἀπὸ καρδίας τὸν ἅγιον αὐτοῦ λόγον «*τὸν ἐπαγγελίαν ἔχοντα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης.*» Ἀνακράξωμεν πρὸς αὐτόν· Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, τοὺς πιστεύοντας εἰς Σὲ καὶ προσκυνοῦντάς σε, Ἀμήν.